

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 46.580/3
VAN 19 MEI 2009

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 4 mei 2009 door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "houdende vaststelling van de nadere procedureregels voor de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging", heeft het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Zoals het opschrift ervan aangeeft, strekt het om advies voorgelegde ontwerpbesluit ertoe om de procedureregels vast te stellen voor de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging. Tegelijk wordt het koninklijk besluit van 10 april 1995 tot vaststelling van de nadere procedureregels voor het houden van een gemeentelijke volksraadpleging opgeheven.

Bijkomend worden de artikelen 121 en 122 van het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet in werking gesteld.

3.1. De artikelen 1, 2, §§ 1 tot 3, 3 tot 18 en 20 van het ontworpen besluit vinden rechtsgrond in artikel 219 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005 (hierna: Gemeentedecreet), waarbij aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid wordt verleend om de nadere procedureregels voor het houden van een gemeentelijke volksraadpleging te bepalen, naar analogie van de procedure bedoeld in de Gemeentekieswet van 4 augustus 1932 (hierna: Gemeentekieswet) voor de verkiezing van de gemeenteraadsleden.

Artikel 19 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 220 van het Gemeentedecreet, waarbij aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen de wijze te bepalen waarop de uitslag van de raadpleging aan de bevolking wordt bekendgemaakt.

Artikel 21 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 212*bis*, §§ 1, 7/, en 3, eerste lid, van het Gemeentedecreet, waarbij aan de Vlaamse Regering wordt opgedragen, enerzijds, om het model te bepalen van het attest dat door de burgemeester wordt afgegeven in geval de potentiële deelnemer aan de gemeentelijke

.../...

volksraadpleging in de onmogelijkheid is om zich naar het stembureau te begeven wegens tijdelijk verblijf in het buitenland en, anderzijds, om het model vast te stellen waarop een volmacht wordt gesteld.

Artikel 22 van het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 151 van het decreet van 23 januari 2009 tot wijziging van het Gemeentedecreet, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd de inwerkingtreding van de artikelen van dat decreet te bepalen.

3.2. De artikelen 20 en 38 van de Gemeentekieswet, waarnaar in het eerste lid van de aanhef wordt verwezen, bieden geen rechtsgrond voor enige bepaling van het ontworpen besluit. Dit is ook niet het geval met artikel 213 van het Gemeentedecreet, dat in het tweede lid van de aanhef is vermeld.

3.3. Krachtens artikel 2, § 4, tweede lid, van het ontwerp is artikel 2bis van het decreet van 18 mei 1994 houdende regeling van het taalgebruik bij de verkiezingen van overeenkomstige toepassing op de gemeentelijke volksraadpleging. Krachtens die bepaling wordt een eed opgelegd aan de leden van hoofdbureaus, de stembureaus en de stemopnemingsbureaus bij verkiezingen ¹.

Uit het in artikel 192 van de Grondwet opgenomen legaliteitsvereiste volgt dat er een uitdrukkelijke decreetsbepaling dient te bestaan om het afleggen van een eed op te leggen. Een algemene delegatiebepaling om de procedureregels vast te stellen voor de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging, volstaat derhalve niet om aan personen die in het raam van zulk een volksraadpleging een functie vervullen, het afleggen van een eed op te leggen.

Uit wat voorafgaat volgt dat artikel 2, § 4, tweede lid, uit het ontwerp dient te worden weggelaten.

⁽¹⁾ Ook artikel 19 van de Gemeentekieswet, dat bij artikel 2, § 4, eerste lid, van toepassing wordt gemaakt, bevat bepalingen betreffende de eed. Er dient evenwel te worden opgemerkt dat dit artikel, wat het Vlaamse Gewest betreft, is opgeheven.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Gelet op hetgeen werd opgemerkt omtrent de rechtsgrond voor het ontworpen besluit, schrappe men het eerste lid van de aanhef en verwijze men in het huidige tweede lid van de aanhef (dat het eerste lid wordt) naar de artikelen 212*bis*, §§ 1, 7/, en 3, eerste lid, 219 en 220 van het Gemeentedecreet.

Artikel 2

5. In artikel 2, § 2, van het ontwerp vervange men het woord "verkiezing" door het woord "volksraadpleging".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	P. BARRA,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. I. VERHEVEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS